

Dosarul nr. 2ra-338/22
2-19081642-01-2ra-04042022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. L. Bagrin)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, I. Dutca, A. Malîi)

ÎNCHEIERE

18 mai 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Varvara Marin și Tatiana
Triboi, reprezentate de avocatul Lilian Osoian,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Diaciuc
împotriva Varvarei Marin și Tatiane Triboi, intervenienți accesorii notarii Elena
Morev și Natalia Ucrainean cu privire la declararea nulității și rezolvirea contractelor
de donație cu repunerea părților în poziția inițială,

împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 27 mai 2016, Tudor Diaciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva
Varvarei Marin, solicitând constatarea nulității contractului de donație nr. 5967 din
18 iunie 2013, autentificat de notarul Elena Morev, cu repunerea părților în poziția
inițială și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că, în data de 18 iunie 2013 a
încheiat contractul de donație, autentificat de notarul Elena Morev, înregistrat în
registru actelor notariale sub nr. 5967, prin care a donat Varvarei Marin toată averea
sa și anume: 1/12 cotă-parte din casa de locuit, amplasată în mun. Chișinău, str.
xxxxx, nr. 8A, număr cadastral xxxxx și ¼ cotă-parte din terenul, număr cadastral
xxxxx, amplasat pe aceeași adresă. 1/12 cotă-parte din casa de locuit, amplasată în
mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. 8A, era constituită din coridorul nr. 1, cu suprafața de
6,9 mp și camera de locuit nr. 2, cu suprafața de 13,0 mp. Donația a fost efectuată,
având înțelegerea că pârâta îi va acorda sprijin și întreținere pe parcursul vieții. De
fapt, nu urma a fi un contract de donație, însă un contract de înstrăinare cu condiția
întreținerii pe viață, deoarece nu are alte bunuri și alt loc de trai. Acestea subtilități
nu le cunoștea, fiind în vârstă, iar la notar s-a prezentat doar cu pârâta. Până la
încheierea actului juridic și o perioadă după încheierea acestuia, pârâta îl ajuta cu
unele provizii, însă, ulterior, mai rar, până a încetat să-l mai ajute, fiind lăsat pe cont
propriu. Pârâta nu i-a acordat ajutor, nu a trecut cu traiul în casă și nu a efectuat
lucrări de reparație a locuinței. Condițiile deplorabile de trai, în ianuarie 2016 au
avut impact negativ asupra stării de sănătate. Mai târziu a realizat că, scopul pârâtei
a fost să intre în proprietatea terenului pe care era amplasată casa de locuit. În luna
martie, imobilul a ars în incendiu. Tranzacția de donație din 18 iunie 2013 este una

simulată, de fapt, este o tranzacție de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață.

Cu referire la prevederile art. 199 alin. (1), art. 216 alin. (1), art. 217 alin. (1), (2), art. 219 alin. (1), art. 221 alin. (2), art. 227 alin. (1), (2) lit. a) Cod civil, a susținut că, contractul de donație contestat este lovit de nulitate absolută, deoarece contravine normelor legale imperative. Or, nu a avut intenția de a-și dona averea pârâtei Varvara Marin, întrucât imobilul donat era unicul loc de trai de care dispunea.

În data de 20 martie 2017, în cadrul ședinței de judecată, reclamantul a depus o cerere de completarea cerințelor și temeiul acțiunii, formulând pretențiile față de Varvara Marin și Tatiana Triboi, prin care a solicitat constatarea nulității contractului de donație nr. 5967 din 18 iunie 2013, autentificat de notarul Elena Morev, cu repunerea părților în poziție inițială, constatarea nulității contractului de donație nr. 8501 din 10 noiembrie 2016 cu privire la donarea de către Varvara Marin în favoarea Tatianei Triboi a 1/12 cotă-parte din casa de locuit, amplasată în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. 8A, cu repunerea părților în poziție inițială, încasarea cheltuielilor de judecată.

În susținerea cererii de completare, reclamantul a invocat suplimentar că, recent a aflat despre faptul că, bunul imobil litigios a fost înstrăinat unei alte persoane, Tatiana Triboi de către Varvara Marin, în baza contractului de donație nr. 8501 din 10 noiembrie 2016. Astfel, contractul de donație nr. 8501 din 10 noiembrie 2016 este lovit de nulitate absolută, deoarece tranzacția a fost efectuată după inițierea procesului privind constatarea nulității contractului de donație nr. 5967 din 18 iunie 2013.

Prin prisma prevederilor art. 216 alin. (1), art. 217 alin. (1), (2), art. 220 alin. (1), (2), art. 221 alin. (1) din Codul civil, a evidențiat că, contractele de donație sunt lovite de nulitate absolută.

Prin hotărârea din 04 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, s-a respins integral ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Diaciuc împotriva Varvarei Marin și Tatianei Triboi cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de donație nr.5967 din 18 iunie 2013, autentificat de notarul Elena Morev, cu repunerea părților în poziția inițială, constatarea nulității contractului de donație nr.8501 din 10 noiembrie 2016 privind donarea de către Varvara Marin în favoarea Tatianei Triboi a 1/12 cotă-parte din casa de locuit amplasată în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. 8a, cu repunerea părților în poziția inițială.

Prin decizia din 29 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Tudor Diaciuc și s-a casat integral hotărârea din 04 iulie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Central, cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

În cadrul ședinței de judecată din 25 iunie 2019, reclamantul Tudor Diaciuc, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel, a înaintat cerere de concretizare și completare a cererii de chemare în judecată, fiind indicați cu calitatea procesuală de intervenienți accesorii notarii Elena Morev și Natalia Ucrainean. Prin cererea dată, s-a solicitat constatarea nulității absolute a contractului de donație nr. 5967 din 18 iunie 2013, prin care Tudor Diaciuc a donat Varvarei Marin 1/12 cotă-parte din casa de locuit cu suprafața de 145,7 mp și ¼ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0976 ha, amplasate în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. 8A, autentificat

de notarul Elena Morev, constatarea nulității contractului de donație nr. 8501 din 10 noiembrie 2016, prin care Varvara Marin a donat Tatianei Triboi 1/12 cotă-parte din casa de locuit cu suprafața de 145,7 mp și ¼ cotă parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0976 ha, amplasate în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. 8A, autentificat de notarul Natalia Ucrainean sau, după caz, rezoluțiunea contractului de donație nr. 5967 din 18 iunie 2013, prin care Tudor Diaciuc a donat Varvarei Marin 1/12 cotă-parte din casa de locuit cu suprafața de 145,7 mp și ¼ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0976 ha, amplasate în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. 8A, autentificat de notarul Elena Morev și a contractelor subsecvente, cu restituirea în proprietatea lui Tudor Diaciuc a acestor bunuri, dispunerea ca hotărârea judecătorească să constituie temei pentru Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” de a efectua modificările corespunzătoare în evidența cadastrală, încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii concretizate, reclamantul a invocat că, urmează să se țină cont de circumstanțele precum că, nedispunând de bunuri imobile și de bani suficienți pentru a se întreține, avea o stare șubredă a sănătății, a decis să doneze Varvarei Marin, care este o persoană străină pentru el, cu care nu se afla în relații de rudenie, unica sa locuință și terenul aferent acesteia, costul de piață al cărora depășește 1000000 lei, sub pretinsul fapt că nu se aștepta la ceva în schimb. Această versiune nu corespunde realității. De fapt, neavând posibilitatea de a se întreține, a primit promisiunea de la Varvara Marin că, în schimbul îngrijirii și întreținerii, trebuie să îi transmită pârâtei drepturile asupra casei și terenului, urmând să locuiască în continuare în imobilul dat. Anume acesta a fost obiectul negocierilor purtate de către părți și cu acest scop el s-a prezentat la notar. Însă acolo a fost determinat să semneze un alt contract decât cel discutat. Având în vedere că nu are cunoștințe juridice și nu poate deosebi noțiunile de drept, a semnat contractul de donație contestat. De altfel, fiind la nivel începător în ceea ce vizează grafia latină, având în vedere că a învățat cu grafie chirilică, este evident și din semnăturile aplicate în contract.

Comportamentul pârâtei Varvara Marin, care i-a acordat o perioadă întreținere și ajutor, precum că niciodată nu a locuit în această casă, i-a permis în continuare să locuiască și să folosească imobilul, i-a insuflat precum că a semnat un acord de întreținere și nu o donație, ce presupunea transmiterea bunului către noul proprietar. Or, anume acesta este criteriul principal de delimitare a contractului de donație de cel de înstrăinare cu condiția întreținerii pe viață. Varvara Marin niciodată nu a intrat în posesia casei și a terenului.

În context, reclamantul a indicat prevederile art. 199, art. 216 alin.(1), art.217, art.218 alin.(1), art.219, art. 227alin.(1), (2) Cod civil.

Un alt aspect redat de reclamant, se referă la dizabilitatea sa survenită după efectuarea pretinsei donații, fiind xxxxx la 16 februarie 2016, iar la 23 august 2016, i s-a stabilit gradul mediu de dizabilitate, păstrând doar 55% din capacitatea muncă.

În atare circumstanțe, în caz dacă instanța va decide că contractul de donație nu este lovit de nulitate absolută, instanța trebuie să aplice instituția rezoluțiunii contractului de donație în cazul stării de nevoie, având în vedere prevederile art. 836 Cod civil.

Ulterior, reclamantul, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel, în cadrul ședinței de judecată din 31 ianuarie 2020, a prezentat o cerere privind completarea actelor și

temeiul acțiunii, menționând că, la data de 18 iunie 2013, notarul Elena Morev a autentificat contractul de donație încheiat între Tudor Diaciuc și Varvara Marin asupra bunurilor imobile: 1/12 cotă-parte din casa de locuit cu suprafața de 145,7 mp și ¼ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0976 ha, amplasate în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. 8A.

În data de 31 martie 2016, Larisa Stănilă și Varvara Marin au depus cerere privind eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectarea casei de locuit, ca rezultat al devastării casei în incendiu. La 04 august 2016 a fost eliberată autorizația de desființare nr. 60id/16, prin care s-a autorizat demolarea casei de locuit cu suprafața de 145,7 mp și la 04 august 2016 a fost eliberat și certificatul de urbanism pentru proiectare nr. 354i/16, prin care s-a autorizat construcția unei case de locuit în locul casei devastate de incendiu, care va fi demolată.

La data de 10 noiembrie 2016, notarul Natalia Ucrainean a autentificat contractul de donație încheiat între Varvara Marin și Tatiana Triboi a bunurilor imobile menționate. Or, în circumstanțele descrise, casa de locuit cu suprafața de 145,7 mp nu exista în natură la data semnării contractului de donație între Varvara Marin și Tatiana Triboi, adică obiectul contractului de donație nu exista în realitate. Având în vedere prevederile art. 308, art.315, art. 334 alin.(2) Cod civil, la caz se impune nulitatea absolută a actului juridic.

Prin hotărârea din 07 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a respins ca fiind nefondată cererea de chemare în judecată depusă de Tudor Diaciuc împotriva Varvarei Marin și Tatianei Triboi, intervenienți accesorii notarii Elena Morev și Natalia Ucrainean cu privire la declararea nulității și rezoluțiunea contractelor de donație cu repunerea părților în poziția inițială.

Prin decizia din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de reprezentantul apelantului Tudor Diaciuc, avocatul Dumitru Pavel; s-a casat hotărârea din 07 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a adoptat o nouă hotărâre prin care s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de către Tudor Diaciuc și s-a rezolvit contractul de donație nr.5967 din 18 iunie 2013, prin care Tudor Diaciuc a donat Varvarei Marin 1/12 cotă-parte din casa de locuit cu suprafața de 145,7 mp și ¼ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0976 ha, amplasate în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. 8a, autentificat de notarul Elena Morev și contractul de donație nr.8501 din 10 noiembrie 2016 prin care Varvara Marin a donat Tatianei Triboi 1/12 cotă-parte din casa de locuit cu suprafața de 145,7 mp și ¼ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0976 ha, amplasate în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr. 8a, autentificat de notarul Natalia Ucrainean; s-a dispus restituția civilă a ¼ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0976 ha, amplasate în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr.8a; totodată, s-a indicat că hotărârea judecătorească constituie temei pentru Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” de a efectua modificările corespunzătoare în evidența cadastrală; s-a încasat, în mod solidar de la Varvara Marin și Tatiana Triboi în beneficiul lui Tudor Diaciuc cheltuielile de judecată sub formă de taxă de stat în mărime de 856,72 de lei; în rest, cererea a fost respinsă.

În consolidarea soluției, instanța de apel a reținut că, în contextul pretențiilor deduse judecării instanța de apel, în cererea dedusă judecării, Diaciuc Tudor a formulat pretenții distincte și anume de invocare a nulității contractului de donație ca urmare a neîndeplinirii de către pârâtă a întreținerii pe viață, dar și rezoluțiunea

contractului de donație în legătură cu faptul că nu mai este în stare să-și asigure o întreținere corespunzătoare și să-și îndeplinească obligațiile legale de întreținere față de terți.

Cu referire la temeiurile de nulitate evocate de Diaciuc Tudor în susținerea pretențiilor formulate ce vizează declararea nulității ca urmare a neîndeplinirii angajamentelor privind întreținerea pe viață a donatorului de către donatar Colegiul civil relevă că, în conformitate cu art. 839 alin. (1) și (4) Cod Civil, în baza contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținerii pe viață, o parte (beneficiarul întreținerii) se obligă să dea celeilalte părți (dobânditor) în proprietate un bun imobil sau mobil, iar dobânditorul se obligă să asigure beneficiarului întreținere în natură - locuință, hrană, îngrijire și ajutorul necesar pe timpul cât va trăi, precum și înmormântare. Contractului de înstrăinare a bunului cu condiția întreținere pe viață se aplică în modul corespunzător normele cu privire la renta viageră dacă aceasta este stipulat în contract.

În context, instanța de apel a citat prevederile art. 844 alin.(1), art. 216 alin. (1), art. 217 alin. (1)-(3), art. 220 alin.(1) Cod civil.

Textul normei citate instituie dreptul donatorului de a solicita declararea nulității donației pentru nerespectării obligațiilor contractuale de către dobânditor privind condiția întreținere pe viață.

Raportând elementele enunțate la circumstanțele prezentului litigiu, materialul probator administrat, instanța de apel a considerat că acțiunea formulată de Diaciuc Tudor în această parte este neîntemeiată.

Or, argumentele expuse de apelant nu fac temeiul revocării donației pentru nerespectarea obligațiilor contractuale de către dobânditor privind condiția întreținere pe viață din motivul că contractul de donație încheiat la data de 18 iunie 2013, între Diaciuc Tudor, în calitate de donator și Marin Varvara, în calitate de donatar nu conține obligație contractuală a donatarului privind întreținere pe viață. Astfel încât aceasta din urmă nu este obligată în executarea obligației de întreținere, dat fiind faptul că donația nu a fost condiționată de îndeplinirea unor anumite obligații.

În partea ce ține de pretențiile formulate privind rezoluțiunea contractului de donație în legătură cu faptul că nu mai este în stare să-și asigure o întreținere corespunzătoare și să-și îndeplinească obligațiile legale de întreținere față de terți instanța de apel reține următoarele.

Redând conținutul prevederilor art.827 alin. (1), art. 836 alin.(1) Cod civil, instanța de apel a menționat că, în cauză, prin aplicarea regulilor de interpretare a normei enunțate, este evident că donatorul va fi îndreptățit în rezoluțiunea unilaterală a contractului de donație executat, doar în cazul în care donația va pune în pericol propria întreținere corespunzătoare sau/și în cazul în care aceasta ar periclita executarea obligațiilor legale ale donatorului de întreținere a altor persoane.

În aceste condiții, este de înțeles și faptul ca circumstanțele și obligațiile, care fac posibilă rezoluțiunea contractului de donație executat, să nu existe la momentul încheierii contractului de donație, dar să se nască după încheierea lui, iar aceste împrejurări trebuie să înrăutățească starea patrimonială a donatorului în așa măsură, încât ar surveni pericolul propriei întrețineri corespunzătoare sau/și acestea ar periclita executarea obligațiilor legale ale donatorului de întreținere a altor persoane.

Instanța de apel a reținut ca obiective, veridice, pertinente și admisibile

argumentele reclamantului-apelant și le pune la baza deciziei, că imobilul locativ în litigiu a fost și este unicul lui loc de trai, că nu a activat și nu activează, că nu are venituri pentru întreținerea sa.

Totodată, instanța de apel a notat că, potrivit extrasului din fișa medicală a bolnavului de staționat nr. 2207, Diaciuc Tudor, la 16 februarie 2016, a suferit intervenție chirurgicală manifestată prin xxxxx. La fel, conform certificatului de dizabilitate și capacitate de muncă, Diaciuc Tudor este încadrat cu grad de dizabilitate mediu, procentul păstrat al capacității de muncă fiind 55%, ca urmare a afecțiunii generale.

Raportând dispozițiile legale citate supra la circumstanțele speței, instanța de apel a conchis că, pretențiile apelantului în această parte sunt fondate și pasibile de a fi admise din considerentele că sunt întrunite condițiile de rezolvire a contractului de donație.

Subsecvent, instanța de apel a relevat că, contractul de donație nr.8501 din 10 noiembrie 2016, prin care Marin Varvara a donat Tatianeii Triboi 1/12 cotă-parte din casa de locuit cu suprafața de 145,7 mp și ¼ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0976 ha, amplasate în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr.8a, autentificat de notarul Natalia Ucrainean, la fel, urmează a fi declarat nul.

Or, prin materialele dosarului se confirmă, că pe data de 04.08.2016 a fost eliberată Autorizația de desființare nr.60id/16, prin care s-a autorizat demolarea casei de locuit cu suprafața de 145,7 mp, iar pe data de 04.08.2016 a fost eliberat Certificatul de urbanism pentru proiectare nr.354i/16, prin care s-a autorizat construirea unei case de locuit în locul casei devastate de incendiu, care se va demola.

În asemenea circumstanțe, a concluzionat că, actele sus-menționate atestă cu certitudine faptul, că casa de locuit cu suprafața de 145,7 mp nu exista în natură la data semnării contractului de donație dintre Marin Varvara și Triboi Tatiana-10.11.2016, atât timp cât în vara aceluși an a fost autorizată demolarea ei, fiind planificată construcția unor alte case în locul celei demolate.

Conform art. 738 alin. (1) din Codul civil, în cazul exercitării dreptului de rezoluțiune, contractul încetează și părțile sunt eliberate de obligația de a presta, trebuind să restituie prestațiile executate și veniturile realizate.

Corespunzător, având în vedere efectele rezoluțiunii, urmează a fi dispusă restituția civilă a ¼ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața de 0,0976 ha, amplasate în mun. Chișinău, str. xxxxx, nr.8a.

La 15 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice (Vol.III, f.d.44) și ulterior, la 03 decembrie 2021, în original (Vol.III, f.d.51), Varvara Marin și Tatiana Triboi, reprezentate de avocatul Lilian Osoian, au depus cerere de recurs împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi decizii de menținere în vigoare a hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a invocat că, decizia instanței de apel este ilegală și urmează a fi casată, cu menținerea în vigoare a hotărârii instanței de fond.

Conform probelor prezentate, au reiterat că, la examinarea prezentului litigiu, respectiv la verificarea întrunirii condițiilor de validitate ale contractului de donație din 18 iunie 2013, sunt aplicabile dispozițiile Codului Civil, în redacția în vigoare la data încheierii contractului. Or, conform art. 6 alin. (1) Codul Civil, legea civilă nu

are caracter retroactiv. Ea nu modifică și nici nu suprimă condițiile de constituire a unei situații juridice constituite anterior, nici condițiile de stingere a unei situații juridice stinse anterior. De asemenea, legea nouă nu modifică și nu desființează efectele deja produse ale unei situații juridice stinse sau în curs de realizare.

Procedura de încheiere a contractului de donație era reglementată de dispozițiile art. 828 Codul civil, în redacția în vigoare de până la 01 martie 2019. La caz, la încheierea contractului de donație din 18 iunie 2013, au fost respectate cu strictețe condițiile de validitate cerute de lege pentru autentificarea unui astfel de contract.

Revocarea contractului de donație presupune dreptul donatorului să desfacă contractul de donație din inițiativă proprie în anumite situații și ca efect să întoarcă bunul donat, dacă mai există în natură. Astfel legea protejează persoana care donează, pentru ca în cazul în care persoana care primește darul se comportă fără recunoștință, donatorul să poată opri relațiile de donație și să primească darul înapoi. Art. 835 Cod civil dă posibilitate donatorului să desfacă (revoce) contractul de donație: -când persoana care primește darul atentează la viața persoanei care dăruiește sau a rudelor acesteia; - dacă persoana ce primește darul comite alte fapte ilegale față de persoana care donează sau rudele apropiate ale acesteia, care atestă o nerecunoștință gravă. Refuzul de a oferi întreținere se va considera ca o nerecunoștință, atunci când persoana care dăruiește a avut nevoie de întreținere și a cerut-o de la persoana care a primit darul, însă ultima, deși, a avut posibilitatea, a refuzat să o ofere fără vreun motiv serios. Dacă persoana care donează are rude sau persoane care trebuie să o întrețină, ea nu va putea revoca donația pentru acest temei de nerecunoștință. În ședință de judecată s-a stabilit Tudor Diaciuc are copii, care îl pot întreține în virtutea obligațiilor prevăzute de art. 80 Codul familiei.

Revocarea donației pentru ingratitudine și starea de nevoie pe motivele enunțate poate fi solicitată în cadrul termenului de prescripție de un an din momentul în care titularul acțiunii a luat cunoștință de temeiul revocării. Acțiunea în revocarea donației este o acțiune strict personală, deoarece numai donatorul este în măsură să aprecieze ingratitudinea manifestată față de el.

Recurentele au opinat că, în susținerea poziției, intimatul nu a prezentat probe concludente și pertinente că la încheierea contractelor de donație a avut o altă intenție decât cea reflectată în contractul de donație. Donația a fost benevolă, a fost respectată forma și modul de încheiere a contractului de donație. Donația nu a fost condiționată nici de o obligațiune ulterioară de către părți. Astfel, nu se întrunesc motivele de revocare a donației prevăzute la art. 835 Cod civil.

Argumentele intimatului privitor la declararea nulității contractului de donație nr. 5967 din 18 iunie 2013 nu se încadrează în art. 221 alin. (2) Cod civil, or, pentru ca contractul de donație să fie recunoscut simulat, acesta nu urma să producă efecte juridice. Astfel de probe nu au fost prezentate instanței de judecată.

Probele prezentate de Tudor Diaciuc referitor la venitul lunar nu pot fi calificate ca probe care ar demonstra înrăutățirea stării sale financiare după încheierea contractului de donație litigios, în situația în care nu au fost probate veniturile sale pentru perioada anterioară și ulterioară încheierii contractului, pentru a fi posibilă efectuarea unei analize comparative și constatarea unei înrăutățiri a situației financiare. Mai mult, casa de locuit a fost demolată în baza cererii depusă de Larisa Stănilă și Varvara Marin, precum și a autorizației de desființare. Imobilul a fost

devastat de incendiu (forță majoră). Incendiul produs este confirmat prin scrisoarea Direcției Situații Excepționale mun. Chișinău, Detașamentul Salvatori și Pompieri nr. 176 din 28 martie 2016. Lucrări de construcție nu se efectuează, iar actele emise de autorități nu au fost contestate și sunt în vigoare.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților, conform scrisorii datate cu 04 aprilie 2022 (Vol.III, f.d.77) și a fost recepționată de către Tudor Diaciuc la 06 aprilie 2022, de către notarul Elena Morev-la 12 aprilie 2022, conform avizelor de recepție (Vol.III, f.d.79-80). Din adresa notarului Natalia Ucrainean a fost restituită instanței corespondența cu mențiunea „nereclamat” (Vol.III, f.d.83-84).

La 15 aprilie 2022, Tudor Diaciuc, reprezentat de avocatul Dumitru Pavel, a depus referință la cererea de recurs, exprimând poziția în favoarea respingerii recursului, menținerii deciziei instanței de apel.

Alte referințe la cererea de recurs, în temeiul art. 439 alin.(2) Cod de procedură civilă, până la data judecării cauzei în ordine de recurs, nu au parvenit.

La 27 aprilie 2022, prin intermediul poștei electronice (Vol.II, f.d.90), avocatul Lilian Osoian, în interesele Varvarei Marin și Tatianeii Triboi, a depus o cerere în temeiul art. 70 Cod de procedură civilă, prin care a solicitat înlocuirea părții în proces, Tudor Diaciuc, cu succesorul său în drepturi și audierea părții opuse, având în vedere decesul lui Tudor Diaciuc, despre care a fost informat prin intermediul telefonului la 20 aprilie 2022 de către Varvara Marin.

Cu referire la cererea dată, Completul menționează că, la caz nu au fost prezentate înscrisuri care să confirme faptul survenirii pretinsului deces al lui Tudor Diaciuc și după caz, succesorii defunctului.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 10 noiembrie 2021, iar cererea de recurs a fost depusă la 15 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice (Vol.III, f.d.44) și ulterior, la 03 decembrie 2021, în original (Vol.III, f.d.51), ceea ce denotă că recursul este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Varvara Marin și Tatiana Triboi, reprezentate de avocatul Lilian Osoian, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stipulează că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Varvara Marin și Tatiana Triboi, reprezentate de avocatul Lilian Osoian, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Varvara Marin și Tatiana Triboi, reprezentate de avocatul Lilian Osoian.

În conformitate cu art. 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Varvara Marin și Tatiana Triboi, reprezentate de avocatul Lilian Osoian, împotriva deciziei din 10 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Maria Ghervas

Galina Stratulat